

APPENDIX

De vitiis grammaticalibus

157. Quae sequuntur vitia, omnino vitanda, proprietati et perspicuitati sermonis multum officiant, et caepissime grammaticalia etiam veluti evertunt praecepta.

158. *Barbarismus* est transgressio quaedam contra analogiae, prosodiae vel orthographiae praescripta, quum videlicet aut vox phrasive non latinae adhibentur aut flexione, scripto, significatione vel pronuntiatione perperam usurpantur.

159. Dictio igitur vitiosa fit istis modis:

I. Per genera, ut *gladia* pro *gladii*.

II. Per numeros, ut *scopa* pro *scopae*, *tritica* pro *triticum*.

III. Per declinationem, ut *vasibus* pro *vasis*.

IV. Per coniugationem, ut *instavi* pro *institi*, *consummabo* pro *consummam*, *venerari* pro *veneratus sum*, *legebo* pro *legam*.

V. Divisione, cum in oratione soluta dividimus coniuncta, ut *silvae trium*, *dissolvo* quator syllabarum, pro *silvae duarum*, *dissolvo* trium.

VI. Complexione, cum in soluta oratione divisa coniugamus, ut *Phaeton* pro *Phaëton*.

VII. Adiectione litterae, ut *folium* pro *folium*, *patrium* pro *patrum*, *praecor* pro *precor*; aspirationis, ut *honus* pro *onus*; temporis, cum syllabae brevi, quae unum tempus habet, additur alterum, quo fiat longa, ut *circumdabo* penultima producta, pro *circumdabo* penultima correpta.

VIII. Detractione litterae vel syllabae, ut *santus* pro *sanctus*, *preest* pro *praeest*, *tempta* pro *contempta*; aspirationis, ut *odie* pro *hodie*; temporis, cum syllabae longae, quae duo habet tempora, unum detrahitur, ut fiat brevis, ut *fecundata* penultima correpta, pro *fecundata* penultima producta.

IX. Immutatione, cum littera una aut syllaba pro alia ponitur, ut *set* pro *sed*, *munnus* pro *mundus*.

X. Transmutatione, cum littera aut syllaba e suo loco in alienum transfertur: ut *interpretor* pro *interpretor*, *trhao* vel *traho*.

160. *Soloecismus* est contra syntaxeos praecepta error aliquis, et fit quator modis:

I. Adiectione, cum aliquid orationi adicitur, ut: *scribo cum calamo*, *ludo cum pila*.

II. Detractione, cum aliquid eodem modo detrahitur, ut: *eo forum*, pro *in forum*; *redeo agro*, pro *ex agro*; *ne hoc fecit*, pro *ne hoc quidem fecit*.

III. Transmutatione, cum partium orationis ordo sine venustate aliqua turbatur, ut: *quoque ego, enim hoc voluit, autem non habuit, ne quidem hoc*, pro *ego quoque, hoc enim voluit, non autem habuit, ne hoc quidem*.

IV. Immutatione, cum pars una orationis pro alia inconsulto ponitur, ut: *stulti gravi ferunt res adversas*: *grave* pro *graviter*, nomen pro adverbio.

161. Fiunt *soloecismi* etiam per caeteras orationis partes. Item per ea, quae cognata sunt, id est, eiusdem generis ac partis, ut: *quid huc agis?* pro *hic*; *quando hic venisti?* pro *huc*; *eo apud forum*, pro *in*; *scripsitne Cicero hanc orationem aut Hortensius?* pro *an*. *Non feceris cuiquam iniuriam*, pro *ne*.

162. Denique fiunt et per ea quae partibus orationis accidunt:

I. Per genera, ut: *sapientes laeto fronte res adversas ferunt*, pro *laeta fronte*.

II. Per casus, ut *quo is? Romae*, pro *Romam*; *venio Brundusii*, pro *Brundussio*.

III. Per numeros, ut si unum ad te vocans dicas: *venite*.

IV. Per personas, ut si quempiam honoris causa ita alloquaris: *sedeat*, *accedeat*, pro *sede*, *accede*.

V. Per modos, ut *peto a te, ut mihi opem fers*, pro *feras*.

VI. Per tempora, ut *vincis*, pro *vinces*.